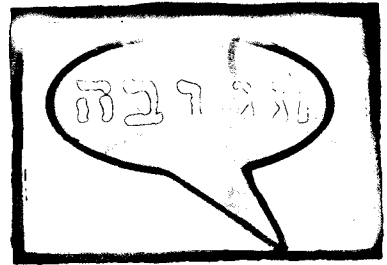

הכול תלוי בטיב היחסים

שלום מלא עם המדינה הפלסטינית ייתן סיכוי מצוין לשגשוגה של ישראל בגבולות 1967; שלום קר ייתן סיכוי טוב, אבל ישראל תצטרך להמשיך לשמור על עיניים פקוחות; שלום חלקי יחייב כוננות צבאית שגרתית וגם יותר מכך; ויחסי עוינות בגבולות 1967 יהיו אסון מבחינת היכולת לתת ביטחון לתושביה של מדינת ישראל

נעם הרטון

היא כמעט בלתי אפשרית. סינגפור, למשל, לא תוכל להמשיך להתקיים אם מלזיה תחפוץ לחסלה, אף שהצבא של סינגפור הוא מודרני ומצויד היטב. גם ההגנה על צ'ילה היא בלתי אפשרית בגלל נתונה הפיזיים: מדינה ארוכה מאוד (כ-4,300 ק"מ) וצרה מאוד (כ-170 ק"מ בממוצע) אולם יש לה יחסים טובים עם שכנתה לאורך רוב הגבול הזה - ארגנטינה - כך שלחולשתה האסטרטגית אין שום משמעות.

המסקנה המתבקשת עבור ישראל היא שוויתור על שטח, ובמיוחד על הגדה המערבית, מחייב שכנות טובה, כנה ואמיתית. שלום מלא ייתן סיכוי מצוין לשגשוגה של ישראל בגבולות 1967; שלום קר ייתן סיכוי טוב, אבל ישראל תצטרך להמשיך לשמור על עיניים פקוחות; שלום חלקי יחייב כוננות צבאית שגרתית וגם יותר מכך; ויחסי עוינות בגבולות 1967 יהיו אסון מבחינת היכולת לתת ביטחון לתושביה של מדינת ישראל. דילמת הקברניט אינה פשוטה: מצד אחד, על המשך הסטטוס קוו משלמת ישראל מחיר כבד מאוד במונחים של יחסים בין-לאומיים, כלכלה וחברה; מצד אחר על מהלך שגוי, שבו תמצא את עצמה בסופו של דבר ללא השטחים וללא שלום עלולה ישראל לשלם מחירים כבדים עוד יותר.

שני האיומים המרכזיים האלה. ביחס לאיומים הגרעיני, שהוא החמור ביותר, אין לשטחים האלה שום רלוונטיות. אך כאשר מדובר באיום הטרור, הופכים השטחים האלה - ובמיוחד הגדה המערבית - לבעלי חשיבות רבה. השאלה החשובה ביותר בהקשר הזה היא איזה אופי תישא המדינה הפלסטינית העתידית. אם תהיה זאת מדינה שוחרת שלום, הרי שלשאלה היכן בדיוק יעבור הגבול לא תהיה משמעות רבה, אולם אם זו תהיה

**אם המדינה הפלסטינית
תצטייד בתשתית קלה של
נ"מ - בעיקר טילי קרקע-
אוויר אישיים מסוג SA-7 -
היא תוכל לשתק את נמל
התעופה בן-גוריון ולמעשה
חלק ניכר מהתעופה בארץ**

מדינת טרור עוינת, הרי שתהיה לה יכולת למרר את חייה של ישראל בדומה למה שחווינו בשלוש השנים האחרונות ואף הרבה מעבר לכך. די למשל אם אותה מדינה תצטייד בתשתית קלה של נ"מ - בעיקר טילי קרקע-אוויר אישיים מסוג SA-7 - כדי לשתק את נמל התעופה בן-גוריון ולמעשה חלק ניכר מהתעופה האזרחית של ישראל. ישנו בעולם לא מעט מדינות, שההגנה עליהן בגבולותיהן הנוכחיים

בעוד ארבע שנים נציין 40 שנים למלחמת ששת הימים, שהרחיבה את שטחי המדינה, ועד לציון האירוע ייתכן שנידרש לחזור - פחות או יותר - לגבולות של מדינת ישראל כפי שהיו לפני אותה מלחמה. במאמרו "היום שאחרי: האם ניתן להגן על ישראל בגבולות 1967?" (מערכות 389, מאי 2003) תוהה פרופ' מרטין ון-קרפלד האם נוכל להגן על המדינה מתוך הגבולות החדשים-ישנים. ואני שואל: האם השינויים שהתחוללו ב-36 השנים האחרונות גרמו לכך שמה שהיה אפשרי ביוני 1967 - להגן על ישראל בגבולותיה דאז - כבר אינו אפשרי כיום?

בעוד שבתחום הקונוונציונלי ישראל מאוימת כיום הרבה פחות מאשר ערב מלחמת ששת ימים (בגלל השלום עם מצרים ועם ירדן, בגלל כיבוש עיראק בידי האמריקנים, בגלל ההידרדרות בצבא סורי, בגלל היעלמותה של ברית-המועצות), הרי

בשני תחומים היא מאוימת הרבה יותר: הנשק הבלתי קונוונציונלי ו ה ט ר ר . נשאלת איפוא השאלה מהי תרומת הגדה המערבית והגולן לביטחון ישראל מפני

חוקר היסטוריה צבאית ישראלית

